

AŠ BUVAU DR. JONO PUZINO MOKINĖ

RIMUTĖ JABLONSKYTĖ-RIMANTIENĖ

Dr. Joną Puziną sutikau 1938 m., įstojusi į Humanitarinių mokslo fakultetą. Archeologijos specialybės fakultete tada dar nebuvo ir ne vienas studentas, besidomintis kraštotoyros dalykais, stojo į artimesnę, etnikos, specialybę. Jos programe buvo išrašyta įvairių Lietuvos istorijos bei lietuvių kalbos kursų, tarp kitko, ir archeologija. Humanitarinių mokslo fakultete tuo metu buvo nekursinė sistema, tad mes, pirmakursiai, tuoju buvome įtraukti į bendras programas ir ēmėme klausyti paskaitų, kurios buvo skaitomos įvairių kursų studentams.

Iš pat pradžių dr. J. Puzinas stengėsi mus įtraukti į archeologo darbą. Tuo metu J. Puzinas buvo ir Vytauto Didžiojo kultūros muziejaus Archeologijos skyriaus vedėjas. Tad visi archeologiniai rinkiniai mums, studentams, buvo prieinami. Pirmauskursiai, beje, ateidavo ir vyresnių kursų studentų, pirmiausia turėjo susipažinti su šaltiniais – archeologiniais radiniais ir archeologo darbu. Ateidavome į muziejų visu būreliu ir matėme labai tvarkingus Archeologijos skyriaus rinkinius, parodė mums ir visą radinių tvarkymo sistemą. Dr. J. Puzinas buvo labai tvarkingas, net smulkmeniškas, todėl šis skyrius muziejuje blizgėjo, o kiti skyriai tuo nepasižymėjo. Bet mūsų mokymasis iš esmės vyko pačioje ekspozicijoje nuo elementariausiu Dalyku. Turėjome žinoti, kad tik gerai pažindami archeologinius šaltinius, vėliau galėsime pereiti prie problemų nagrinėjimo. Ir taip kas savaitę po dvi valandas praleisdavome skyriaus ekspozicijoje. Dr. J. Puzinas išsimdavo iš vitrinos radinį, apibūdindavo jį, atkreipdamas dėmesį į detales. Paskui mes kiekvienas iš eilės gaudavome apibūdinti kitus radinius. Turėjome išmokti sklandžiai ir sistemingai pateikti radinio vaizdą. Kadangi susipažinome su visomis vitrinomis, tai kartu profesorius (tuo metu jis dar buvo docentas, o visi į jį kreipdavosi daktaru) atkreipdavo mūsų dėmesį ir į būdingiausius atskirų laikotarpių radinius, pabrėždavo jų skirtumus. Jis mus skatino ypač susitelkti į smulkmenas, nes dažnai pasitaiko rasti tik daikto fragmentą, tad pagal jį tenka atpažinti, koks tai daiktas.

Ir jau pavasario semestre ēmėme klausyti paskaitų su vyresniaisiais studentais istorikais – Lietuvos archeologijos kursą. Paskaitos būdavo labai aiškios ir jas užsirašyti būdavo lengva. Kiekvieną paskaitą profesorius trumpai paminėdavo praėitos

D I P L O M A S

Vilniaus Universiteto Rektorius, Senatas ir Profesoriai skelbia,
kad ordinariniam profesoriui Dr. phil. MYKOLUI BIRŽIŠKAI
rektoriaujant ir ekstraordinariniam profesoriui Dr. phil. JONUI
PUZINUIU esant Humanitarinių Mokslų Fakulteto Dekanu,

RIMUTĖ JABLONSKYTĖ

gimus 1920 metų spalio mėnesio 25 dieną Lietuvoje, Kauno mieste,

išejusi Humanitarinių Mokslų Fakulteto istorijos skyriaus mokslus,
labai gerai išlaikiusi Lietuvos archeologijos specialybės baigiamuosius
egzaminus ir labai gerai parašiusi diplominį darbą „Stambieji
titnaginiai dirbiniai ir kampininės kultūros klausimas
Lietuvoje“, 1942 metų gegužės mėnesio 23 dieną baigė aukštajį
mokslą, īgijo visas tą mokslą baigusio teises ir jai suteikiamas
diplomuotos archeologės vardas.

Tatai Vilniaus Universitetas pažymi savo didžiuoju antspaudu,
Rektoriaus ir Dekano parašais.

Duota Vilniuje 1942 m. lapkričio mén. 12 d.

R e k t o r i u s

D e k a n a s

Rimutės Jablonskytės archeologijos studijų baigimo diplomas

The archaeology graduate diploma of Rimutė Jablonskytė

S. V.

VILNIAUS UNIVERSITETASHUMANITARINIŲ MOKSLŲ
FAKULTETAS

1943 m. sausio mėn. 6 d.

Nr. 5
Vilnius**PAŽYMĖJIMAS**

RIMUTĖ JABLONSKYTĖ, gimusi 1920 metais spalio mėnesio 25 dieną Kaune, 1938 metais baigusi „Aušros“ Mergaičių Valstybinę Gimnaziją Kaune, tais pačiais metais rugpjūčio mėnesio 13 dieną išstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakulteto Filologijos skyrių studente, 1940 metais vasario 21 dieną persikelė į Vilniaus Universitetą Humanitarinių Mokslų Fakulteto Istorijos skyrių, išėjo šio fakulteto tam skyriui nustatytus dalykus, atliko praktikos darbus ir išlaikė šiuos egzaminus:

I. BENDRIEJI DALYKAI:

1. Bendrinė lietuvių kalba labai gerai,
2. Vokiečių kalba gerai,
3. Pagrindinės filosofijos problemos patenkinamai.

II. LIETUVOS ARCHEOLOGIJOS SPECIALYBĖS DALYKAI**1. Pagrindiniai dalykai:**

4. Lietuvos archeologija labai gerai.

2. Antriniai dalykai:

5. Bendroji archeologija labai gerai,
6. Pabaltijo archeologija labai gerai,
7. Lietuvos istorija labai gerai,
8. Lietuvių liaudies menas labai gerai,
9. Baltų kalbotyros jvadas patenkinamai,
10. Etnologijos pagrindai labai gerai,
11. Muzeologija labai gerai,
12. Lenkų kalba gerai

ir paraše diplominių darbų „Stambieji titnaginių dirbiniai ir kampininės kultūros klausimas Lietuvoje“, kuris įvertintas labai gerai.

Be to, Rimutė Jablonskytė išlaikė šiuos egzaminus:

1. Bendroji fonetika labai gerai,
2. Kalbotyros jvadas gerai,
3. Visuotinė literatūra labai gerai,
4. Naujoji lietuvių literatūra labai gerai,
5. Lietuvių tautosaka labai gerai,
6. Lietuvių kalbos dialektologija labai gerai,
7. Karinės valstybės rengimai patenkinamai,
8. Švedų kalba gerai,
9. Proistorės tyrimo metodai labai gerai.

Sis pažymėjimas duodamas greta diplomo ir suteikia Aukštostios Mokyklos baigimo teises.

E. o. prof. Dr. J. PUZINAS
Humanitarinių Mokslų Fakulteto Dekanas

Rimutės Jablonskytės archeologijos studijų baigimo pažymėjimas

The archaeology graduate certificate of Rimutė Jablonskytė

paskaitos temą. Paskui pasakydavo šios paskaitos temą, laikotarpi. Pabréždavo, ką reikėtų įsidėmėti ir čia pat nurodydavo literatūrą, kartais net puslapius, kuriuos reikėtų perskaityti. Paskaitoje parodydavo ir radinių nuotraukų ar piešinių. Ir mes jau iš karto įsidėmėjome profesoriaus žodžius, kad neverta skaityti tokių archeologinių knygų, kuriose nėra paveikslėlių. Buvo reikalaujama, kad ir mūsų semi-nariniuose darbuose būtų paveikslėlių. Todėl vėliau, kai jau ėmėme rašyti darbus, visada stengdavomės juos iliustruoti – persipiešdavome iš knygų, o dažniausiai bandydavome nusipiešti muziejuje iš orginalų, bent jau kontūrus. Jau buvome įsisamoninę, kad nepažįsti radinių jų nepačiupinėjės.

Pirmajame kurse susipažinome su archeologiniais kasinėjimais. Tai nebuvo privaloma, į kasinėjimus eidavome savo noru tie, kuriems tai ypač rūpėjo. Pirmieji mano kasinėjimai buvo 1939 m. vasarą Veršvuse. Tai buvo savotiškai organizuoti kasinėjimai. Kapinynas buvo atsitiktinai aptiktas kasant žvyrą „Aramos“ cemento gamykla. Nuėmus dirvožemio sluoksnį, būdavo matyti šviesus žvyro sluoksnis, kuriame tamsiomis dėmėmis ryškėdavo kapų duobės. Muziejus neturėjo pakankamai lėšų sistemingai ištirti visą kapinyną, tad buvo susi-tarta, kad išryškėjusias dėmes darbininkai uždengs tolis gabalu. Už kiekvieną taip išsaugotą kapą darbininkui buvo mokama po 5 Lt premijos. Kadangi buvo kasama kastuvais, tai nesunku buvo tas dėmes išsaugoti. Ir kiekvienas darbininkas stengėsi išsaugoti nesugadintą „savo“ dėmę. Kai tokią kapą duobių išryškėdavo daugiau, atvažiuodavo muziejaus darbuotojai, pasitelkę studentus, kapus ištirdavo ir aprašy-davo. Mums teko kasti jau pakraštyje likusius nekastus degintinius kapus. Gavome kasimo šaukštus ir metalinius tinklus ir visą turinį turėdavome perplauti čia pat iškastoje vietoje susidariusiame tvenkinyje. Tyrimus aprašinėjo vyresnieji studentai.

Profesorius skatino mus perskaityti bent tas knygas ar straipsnius, kuriuos nurodydavo paskaitose. Pagrindinė literatūra buvo parankinėje Lietuvos istorijos bibliotekė-lėje, kurią tada vadindavome seminaru. Joje vykdavo ir visi archeologijos užsiėmimai, seminarinių darbų skaitymai ir aptarimai, čia nuolat dirbdavo kas nors iš vyresniųjų studentų. Čia visi, besidomintys archeologija, telkdavosi apie prof. J. Puziną. Ateidavo ne tik istorikų, bet ir vadinančių etnologų, net vienas kitas lituanistas.

Dr. Jonas Puzinas
(antras iš dešinės) ir
studentai. Seminaras
Verkuose, 1940 m.

Ph. D. Jonas Puzinas
(second from the right)
and students at the
Seminar in Verkiai, 1940

Dr. Jonas Puzinas
(trečias iš kairės),
R. Jablonskytė
(ketvirta iš kairės).
Vytauto Didžiojo
kultūros muziejuje.
Archeologijos
seminaras, 1939 m.
*Ph. D. Jonas Puzinas
(third from the left),
R. Jablonskytė (fourth
from the left) in
Vytautas the Great
Culture Museum.
Archaeological Seminar,
1939*

1939 m. rudenį virš visos Europos pakibo grėsmė. Rugsėjį rusai puolė Lenkiją, Lietuvoje įsikūrė sovietų bazės. Nebuvo labai jauku, bet mes, studentai, tikrosios grėsmės dar gerai nesuvokėme. Visą baisumą užgožė tai, kad Vilnius buvo grąžintas Lietuvai. Kaune dar baigsiame rudens semestrą, o jau pavasario semestras bus Vilniuje. Sklido žinios, kad būsianti net archeologijos specialybė. Prof. J. Puzinas skaitė įvairius kursus, visai nebūtinus istorikams, bet būtinus archeologijos specialistams. Universitete dar nebuvo jaučiamas koks nors rusų kišimasis.

1940 m. pavasario semestras prasidėjo kiek pavėluotai. Į Vilnių greitai persikelė kai kurie profesoriai, kiti dar kurį laiką važinėdavo iš Kauno. Įsikūrė ir studentai bendrabučiuose ar išsinuomojo kambarių pas vietinius lenkus. Vilnių užplūdo iš karto daug studentiško jaunimo. Žiema buvo šalta, bet menkai kūrenamos malkomis auditorijos netrikdė mūsų džiaugsmo, kad mes galime studijuoti senajame Vilniaus universitete. Nuo pirmųjų dienų visus – ir studentus, ir dėstytojus – buvo pagavusi tikra euforija. Kiekvienas stengėsi kuo geriau pažinti Vilnių ir prie to pažinimo prisidėti. Daugelis dėstytojų pasiskelbė skaitysią epi-zodinius kursus apie Vilnių: J. Puzinas skaitė Vilniaus krašto proistorę,

A. Šapoka – Vilniaus miesto istoriją, P. Galaunė analizavo Vilniaus meną, A. Salys – Vilniaus krašto vietovardžius ir kt. Archeologai universitete jautėsi ypač gerai, nes Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas buvo J. Puzinas.

Į rudens semestrą susirinkome jau šiek tiek susigūžę, nebesijautėme tokie laisvi ir pakiliос nuotaikos, kaip ką tik įžengę į Vilnių, nes pavasarį prasidėjo mums visai netikėtos pirmosios žmonių deportacijos. Vos grįžę į Universitetą pajutome, kaip bandoma įvesti sovietinę tvarką. Prie uždarytų Universiteto vartų mus pasitiko sargai, kuriems turėjome kaskart rodyti savo studento pažymėjimą. Jautėmės įžeisti – argi šis Universитетas ne mūsų namai? Bet tai truko tik keletą dienų – studentai tiesiog ėmė maištauti prieš tokią tvarką. Naujai įvestą marksizmo dėstymą priėmėme kaip neišvengiamą blogybę, su kuria turime taikytis, ir mažai kreipėme į ją dėmesio. Mums buvo svarbiausia, kad archeologijos specialybei atsirado plačių kursų: Europos proistorė, Lietuvos archeologijos istorija, archeologijos paminklai ir tyrinėjimo metodai. Žinoma, visus juos skaitė J. Puzinas.

Savotiškai buvo suorganizuotas Pabaltijo proistorės kursas. Profesorius visą semestrą skaitė tik pirmąją jo dalį – apie akmens amžiaus tyrinėjimus Rytprūsiuose,

Latvijoje ir Estijoje. O antrajį semestrą kursas buvo išdalytas visiems archeologijos studentams. Ir reikėjo savo dalį parengti kaip visas valandos paskaitą, žinoma, su iliustracijomis ir literatūros nuorodomis. Paskui ją aptardavome. Man, pavyzdžiu, teko skaityti apie ankstyvąjį žalvario amžių, P. Kulikauskas gavo vėlyvąjį žalvario amžių ir taip toliau per visus laikotarpius. Jau tada profesorius ragino mus pasirinkti sritį, į kurią vėliau gilinsimės, iš kurios rengėmės rašyti ir diplominį darbą.

Įdomūs būdavo seminarai. Jie neapsiribojo vien referatų ir koreferatų skaitymu. Būdavo ir platesnių diskusijų. Mums ypač pasisekė, kad turėjome savo dekaną. Profesorius sudarė mums tokį tvarkaraštį, kad tą dieną, kai būdavo seminaras, mes, archeologai, neturėdavome jokių kitų paskaitų. Todėl, jei tai būdavo įmanoma, su profesoriumi iškeliaudavome į Vilniaus apylinkių paminklus. Ten ir savo darbą perskaitydavome, ir aptardavome, ir dar daugybę kitų dalykų sužinodavome. Ir kiekvienoje vietoje profesorius smulkiausiai apibūdindavo paminklą, atkreipdavo mūsų dėmesį į svarbiausias vietas, įvykius, susijusius su paminklu. Tokia puiki iškyla buvo į tada visai apleistus Verkių rūmus. Atlupę vieną išdaužto lango lentą, kartu su profesoriumi sulipome į vidų ir, kad ir kaip rūmai buvo apleisti, profesorius sugerbėjo mums žodžiais atkurti buvusią jų didybę. Neužmirštama buvo išvyka į Medininkų pilį. Vežé tik vienas automobilis, į kurį kaip galėdami susigrūdome. Netilpusieji priviliojus mus kitais keliais. Taip aplankėme ir Senuosius ir Naujuosius Trakus, ir Vokę, ir kitas vietas. Ir kiekvienoje vietoje profesorius mums plačiausiai paaiškindavo. Buvo taip susigyvenę su profesoriumi, kad žiemą net pasivietėme jį pasivažinėti rogutėmis nuo Žvėryno kalno. Ir buvo labai smagu, nors pagarbą atstumą visada išlaikydavome. Kiekvieną semestrą mes, archeologai, su Lietuvos istorikais linksmai užbaigdavome arbata ir net šokiaisiai seminaro patalpoje.

Pradžioje archeologai su Lietuvos istorikais glausdavomės Lietuvos istorijos seminaro bibliotekėlėje. Bet greit gavome atskirą Archeologijos ir meno istorijos seminarą – biblioteką, kurioje praleisdavome daug laiko. Tai buvo patalpos antrajame aukšte, įejimas į jas – iš S. Daukanto kiemelio. Meno istorijos patalpose darbavosi jau P. Galaunės asistentė A. Mikėnaitė, o archeologijos bibliotekėlėje – taip pat jau J. Puzino asistentė R. Volkaitė.

Profesorius ragino mus susipažinti su visomis knygomis, kurios buvo parankinėje bibliotekėlėje. Sakė – nebūtinai turite visas perskaityti, bet turite žinoti, apie ką jose rašoma. Todėl čia nuolat sėdėdavo bent keli studentai, ir įdomiausios knygos keliaudavo iš rankų į rankas.

Gale bibliotekėlės buvo nedidelis profesoriaus kabinetėlis. Jame dažnai matydavome dirbantį J. Puziną. Čia jis dažniausiai tvarkydavo savo kartoteką. Jis mums parodydavo savo užrašus ir kartotekas. Radinius, kuriais domėjosi, aprašydavo ant atskirų vienodų lapelių, jei turėdavo, pridėdavo piešinius ar fotografijas. Lapeliai

Rimutė Jablonskytė - Rimantienė

Dr. dr. hab. dr. J. Puzino mokinė

Dr. J. Puzino autikau 1938m. įstojo į Humanitarinių mokslų fakulteto Archeologijos specialybės fakultete tada dar nebuvus nė vienas studentas, bendromintis kaitolygineims disciplinoms stojas į antikesnį, etninių, specialybę. Jei programoje buvo įtrauktas įvairių diktuvos istorijos bei Lietuvos istorijos kurso, taip kitoje ir archeologija. Humanitariniame fakultete tuo metu buvo ne-kurso sistemoje, tačiau mes pirmakuriai buvome įtraukti į bendras programas ir emėm klausyti pastarąjį, kurio buvo skirtomas įvairių kurų studentams.

Ži pat pradžią dr. J. Puzino stengėsi mus įvesti į archeologo darbą. Žinu metu jis buvo vienas iš įnugražius archeologinių skyrių vedėjas. Tačiau miši archeologinių rinkinių mūsų studentams buvo prieinami. Pirmakuriai, leje, ateidavo į supersoninės kurų studentų, pirmakuriai turėjo supažinti su archeologinės mokslinės ir archeologo darbu. Mes ateidavome į Muziejų mūsų būreliu ir matėm labai traukingus archeologijos skyrius rinkinius, planodė mūsų žinių radinius, traukymo sistemą. Dr. J. Puzino buvo labai traukingas, net smulkmenčkas, tačiau išsiskyrės Muziejuje išsiziepti, kuo nepaisigimo kito skrydžiui. Bet mūsų mokymasis vėl iš esmės pačioje elapacijosje buvo elementariškias dalykas. Turėjome žinoti, kaip tiks gerai parinkti archeologinius šaltinius, keliems galimybeims prieti į prie problemų nagrinėjimo. Ir taiip kas savaitę po Lvalandos mes palaikydavome kuriavus elapsaciją. Dr. J. Puzino išišindous iš mūsų rinkinių, aplinkindamais jis, atkreipdamas dėmesį į detalius. Pastai mes kiekvienas iš eilės gaudarome kaičių rachinį aplinkindinti. Turėjome išmokyti sklandžiai ir sistemingai pateikti rachinio vaizdą. Kadangi susipažinome iš eilės su visomis rinkiniais, tai tuo pačiu profesorių (tuo metu jis dar buvo docentas, o miši iš jo krepdavui daktarė) ateidavo mūsų dėmesį ir į būdingiausių atlikimų laikotarpis rachinius ir iškelokavos į mūsų sklandumus. Jis mūsų skelbino ypač kreipti dėmesį į smulkmenas, nes dažniai pantauks rasti tik daiktų fragmentus, tačiau pagal jis tenka atpažinti, koks tai daiktas.

Rimutės Jablonskytės-Rmantienės straipsnio pirmasis puslapis

The first page of the article written by Rimutė Jablonskytė-Rmantienė

buvo grupuojami nedideliuose aplankuose. Ir mes bandėme juo sekti, ruošdami savo seminarinius ar diplominius darbus. Rašyavo jis labai aiškia, bet smulkia rašysena, ir mes laikėme tai pavyzdžiu, stengėmės taip pat smulkiai ir aiškiai rašyti. Čia pat galėjome su profesoriumi pasitarti ar ko nors pasiklausti. Ir taip tarp mūsų įsivyravo nuoširdaus pasitikėjimo atmosfera. O tuo tarpu karas atsirito iki Lietuvos.

1941–1942 mokslo metai buvo šalti, alkani ir grēsmingi. Grēsmė kybojo virš viso Universiteto – aiškėjo, kad vokiečiai rengiasi jį uždaryti. Rektorius M. Biržiška su kitais profesoriais bandė gelbėti Universitetą. Prieš tarpsemestrines studentų atostogas ant daugybės lapų buvo išspausdintas kreipimasis į vokiečių tarnybas. Studentai tuos lapus per atostogas išvežiojo po visą Lietuvą ir surinko daugybę žmonių parašų – kreipėsi visa Lietuva. Gal tai padėjo dar metams atidėti Universiteto uždarymą.

J. Puzinas tada ragino visus, ne tik šįmet baigiančius, bet ir seniau išklausiusius visą kursą, bet nelaikiusius baigiamųjų egzaminų ar atidėjusius diplominio darbo rašymą, susitarkyti, kol jis dar yra dekanas. Kiek žinau, tais 1942 m. nemaža atsilikusiu ir jau dirbančiu žmonių įgijo diplomus.

Mes diplominius darbus rašėme kiekvienas savo pasirinkta tema. O valstybinis egzaminas buvo kiekvienam atskirai, ir trukdavo visą pusdienį. Profesorius atsinešdavo daugybę radinių fotografijų ir reikalaudavo plačiai paaiškinti ne tik laikotarpi, bet ir problemas, kurias kėlė šie radiniai. Kartu būdavo patikrinamas visas studento apskaitymas, literatūros ir tyrinėjimo istorijos išmanymas. Turėjome gerai pasirengti. Nevengdavo ir probleminių klausimų.

Pabaigę su kitais kolegomis ir profesoriumi atsisveikindami kukliai atšvęsdavome.

I WAS A STUDENT OF PH. D. JONAS PUZINAS

RIMUTĖ JABLONSKYTĖ-RIMANTIENĖ

Summary

I met Ph. D. J. Puzinas when I started my studies at the Faculty of Humanities in 1938. From the very beginning J. Puzinas was trying to involve us into archaeological work. We used to go to the museum to see the neat collections of the Archaeology Department, where he showed the students how to arrange the artefacts. We all had to know that only good knowledge of archaeological sources could bring us to solving archaeological problems. For this reason, we used to spend two hours per week at the exposition. J. Puzinas used to take out an artefact from the display and describe it, turning our attention to details. After that, each of us had to describe other artefacts.

In the spring semester we started attending the course of Lithuanian archaeology with elder students of History specialization. J. Puzinas used to emphasize what should be noted and give us a literature list, sometimes even pages, which should be read. During lecture, he used to show us photos and drawings of artefacts.

We had a fieldwork practice in the first year. The first archaeological excavation I participated in was in Veršvai, in February 1939. We excavated cremated graves that were located at the edge of the burial ground. We used to dig with spoons and metal nets, and had to wash all the contents at the pond that formed right where we

dug a pit. The excavations were recorded by elder students.

The Professor was encouraging us to at least read the books and articles which he had mentioned in the lectures. The main literature was in the library of Lithuanian history, which was referred to as 'the seminar'.

The spring semester of 1940 started later than it should have. A lot of students came to Vilnius. Since the first days at the University, students and lecturers were captured by euphoria. Everyone was trying to get to know Vilnius better and be part of the knowledge acquiring process. Many lecturers announced that they would read lectures on various topics about Vilnius: J. Puzinas – the Protohistory of Vilnius region, A. Šapoka – the History of Vilnius, P. Galaunė – Vilnius Art, A. Salys – place-names of Vilnius region, etc. Archaeologists at the University felt especially comfortably, because J. Puzinas was the Dean of the Faculty of Humanities.

We gathered to the autumnal semester somewhat frightened. We did not feel free and euphoric as we had felt the first time we came to Vilnius, because in spring the first unexpected deportations started. We sensed the Soviet regime

as soon as we came back to the University. We reconciled to the new discipline of Marxism as an unavoidable evil that we just had to deal with and pay little attention to. The most important thing for us was the appearance of extended courses in Archaeology: European Prehistory, History of Lithuanian Archaeology, Archaeological Sites and Field Research Methodology. All the lectures were delivered by J. Puzinas. The Professor urged us to select a topic which we were going to explore in greater depth when writing the dissertation. Each of us wrote the dissertations on the topic of our own choice, and we all took the State Examination separately. After the examination, we had a modest celebration with our colleagues and the Professor.

The seminars were interesting. It was not just reading of essays and co-essays. There were deeper discussions. Professor and we (students) used to go to the monuments of Vilnius region, if that was possible, to read there our papers and discuss them.

Professor encouraged us to familiarise ourselves with all the books in the library. It is not necessary to read every book in the library, he said, but you should know what is written in them.